

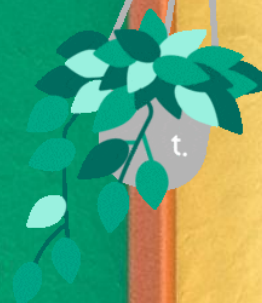
ห้องเรียนวิชา ภาษาไทย

คุณครูปุ๋ย

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

คุณครูภรณ์ทิพย์ แต่งทอง
โรงเรียนบ้านสันกำแพง สพป.เชียงใหม่เขต 1

สำนวน สุภาษิต คำพังเพย

สำนวน

หมายถึง ถ้อยคำ
ที่กล่าวสืบทอดกันมาช้านาน
เป็นถ้อยคำสั้น ๆ
ใช้ในเชิงเปรียบเทียบ
และมีความหมายไม่ตรงตัว
หรือความหมายอื่นแฝงอยู่

ตัวอย่างสำนวน

คลุมถุงชน

การแต่งงานที่
ถูกผู้ใหญ่บังคับ

ตัวอย่างสำนวน

กระต่ายตื่นตูม

อาการตื่นตกใจง่ายไม่ทัน
ดูให้ดีก่อน

ตัวอย่างสำนวน

กระดี๊ได้น้ำ

อาการแสดงความดีใจ
หรือตื่นเต้นจนตัวสั่น

ตัวอย่างสำนวน

กระต่ายขหมายจันทร์

การขมายปองสิ่งที่สูงกว่าจะ
เอามาเป็นเจ้าของได้

ตัวอย่างสำนวน

ปลาใหญ่กินปลาเล็ก

ผู้ใหญ่ที่ข่มเหงเอาเปรียบผู้
อ่อนแอหรือมีโอกาสน้อย

ตัวอย่างสำนวน

แกะดำ

คนที่ทำอะไรผิดแปลก
แตกต่างจากคนอื่น
(ใช้ในทางที่ไม่ดี)

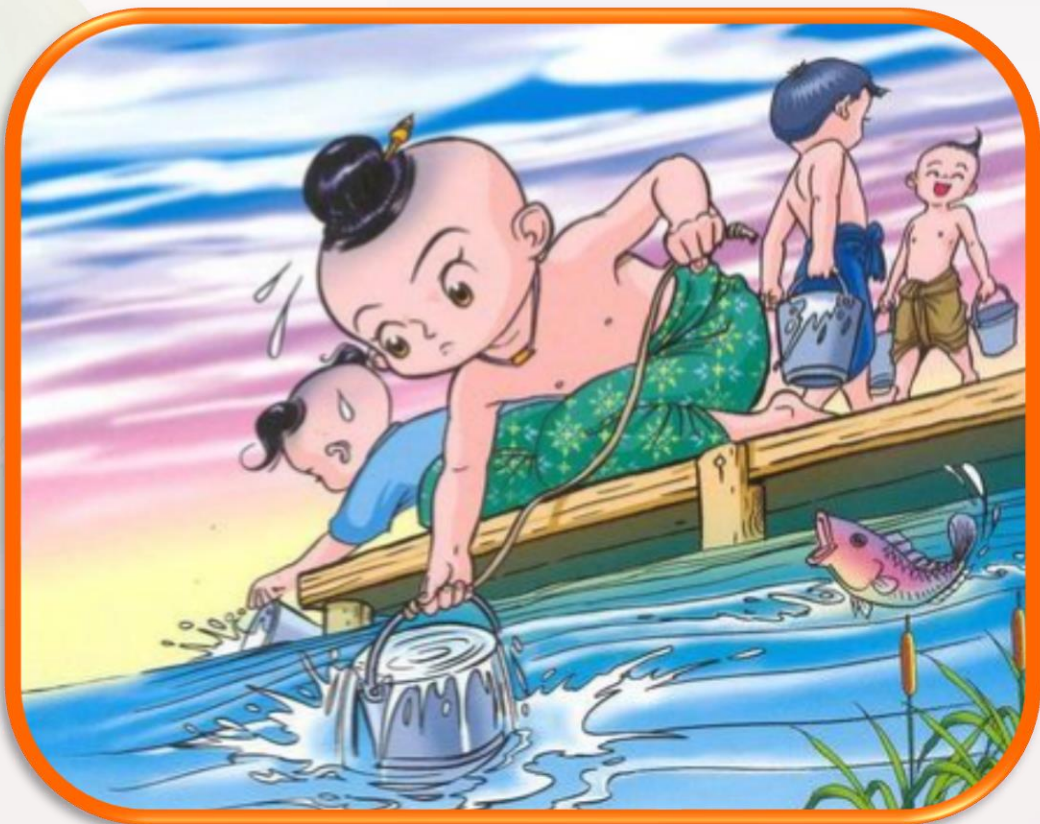
ตัวอย่างสำนวน

หาหาใส่หัว

เข้าไปยุ่งจนเดือดร้อนถึงตัว
หรือหาเรื่องใส่ตัว

ตัวอย่างสำนวน

น้ำขึ้นให้รีบตัก

เมื่อมีโอกาสดีมาถึง
ควรรีบทำ

ตัวอย่างสำนวน

กบในกะลาครอบ

ผู้มีความมีความรู้
ประสบการณ้น้อยแต่สำคัญ
ตนว่ารู้มาก

สุภาชิต

หมายถึง ถ้อยคำมีความหมาย
ไปในทางแนะนำ
สั่งสอน เตือนสติ ด้วยหลักความ
จริง บอกแนวทางใน
การปฏิบัติที่ดี มักหยิบยก
นำมาสอนลูกหลาน
หรือผู้ที่มีอายุน้อยกว่า

ตัวอย่าง สุขภาพจิต

เดินตามหลัง
ผู้ใหญ่หมาไม่กัด

ประพฤติตามอย่างผู้ใหญ่
ย่อมปลอดภัย

ตัวอย่าง สุขภาพจิต

มีสิ่งพึงบรรจบให้ครอบครัว
การอดออมเก็บทีละน้อย

ตัวอย่าง สุภาชิต

รักดีห้ามจั่ว รักชั่วห้ามเสา
หากตั้งใจไม่ดีจะพบกับความสุข
ความเจริญ ถ้าใส่ชั่วก็จะได้รับ
ความลำบาก จั่วมีน้ำหนักเบากว่า
เสามาก การห้ามจั่วจึงเบา
และง่ายกว่าการห้ามเสา

ตัวอย่าง
สุภาชิต

ไก่เห็นตีนงู
งูเห็นนมไก่

ต่างฝ่ายต่างรู้ความลับของกัน
และกัน

ตัวอย่าง สุภาชิต

ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

จะทำการใดๆ ควรคิด ควรศึกษา
พยายามทำด้วยตัวเองอย่างสุด
ความสามารถ ก่อนที่จะไปพึ่งพา
ขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น

ตัวอย่าง สุภาชิต

ไก่อ่งามเพราะขน
คนงามเพราะแต่ง
ความงามเกิดขึ้นได้จากการ
ปรุงแต่ง

คำพังเพย

หมายถึง ถ้อยคำ

ที่กล่าวสืบทอดกันมาช้านานแล้ว

เพื่อให้ตีความเข้ากับเรื่อง

มีความหมายแฝงอยู่ในตัว

อาจเป็นคำที่ใช้สื่อใน

ทางเปรียบเปรย

หรือในทำนองเสียดสี

ตัวอย่างคำ พังเพย

หัวล้านได้หวี

ผู้ที่ได้สิ่งซึ่งไม่เป็น
ประโยชน์แก่ตนมักพูด
เข้าคู่กับตาบอดได้แฉ่วน

ตัวอย่างคำ พังเพย

รำไม่ดี โทษปีโทษกลอง

ตนเองทำไม่ถูกไม่ดีแล้วไม่รับ
ผิดแต่กลับโทษผู้อื่น

ตัวอย่างคำ พังเพย

ขี่ช้างจับตักแตน

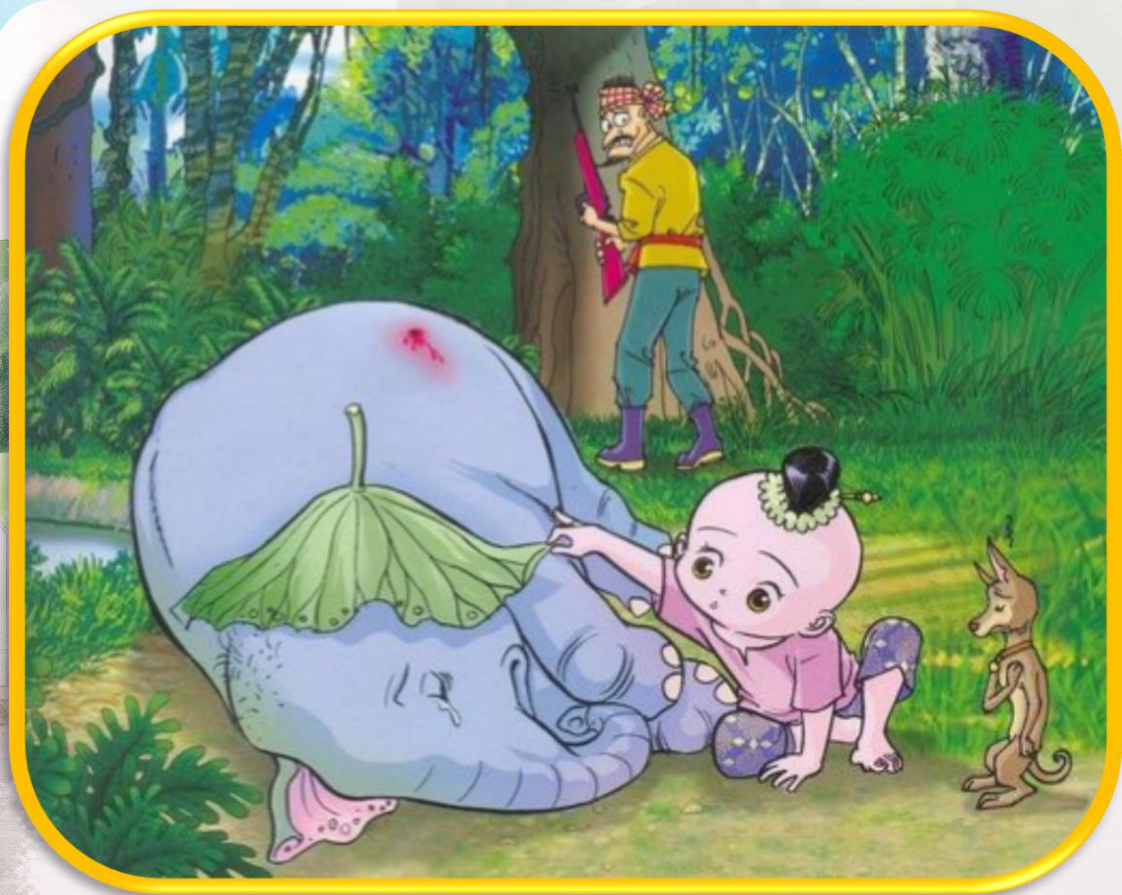
การลงทุนลงแรงหรือเวลาเป็น
จำนวนมากจนเกินความจำเป็น
เพื่อทำในสิ่งที่จะได้รับ
ผลตอบแทนกลับคืนมาจำนวน
น้อยนิด

ตัวอย่างคำ พังเพย

ไก่เห็นตีนงู งูเห็นนมไก่
การที่คนสองคน ต่างก็รู้ความลับ
หรือนิสัยใจคอของกันและกันเป็น
อย่างดี แต่คนอื่นนั้นไม่รู้เรื่องของ
ทั้งสอง

ตัวอย่างคำ พังเพย

ช้างตายทั้งตัว
เอาใบบัวมาปิด

ความชั่ว ความผิดหรือความ
ไม่ดีที่ร้ายแรง จะปกปิด
อย่างไรก็ไม่ได้

ตัวอย่างคำ พังเพย

จับปลาสองมือ

การที่คน ๆ หนึ่ง
ทำสิ่งใดที่ยากพร้อม ๆ กัน
ทำให้ล้มเหลวทั้งสองสิ่งนั้น

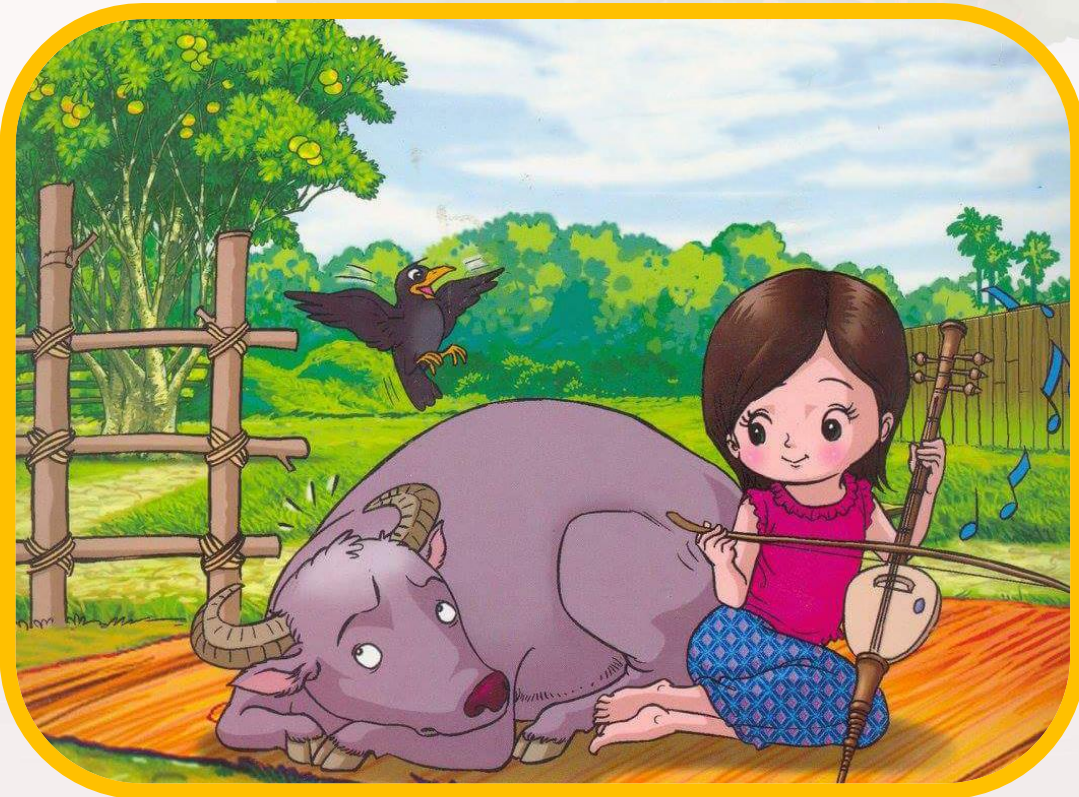
ตัวอย่างคำ พังเพย

กิ่งก่าได้ทอง

คนที่ได้ลาภยศแล้วทะนงตน
ลืมนฐานะ

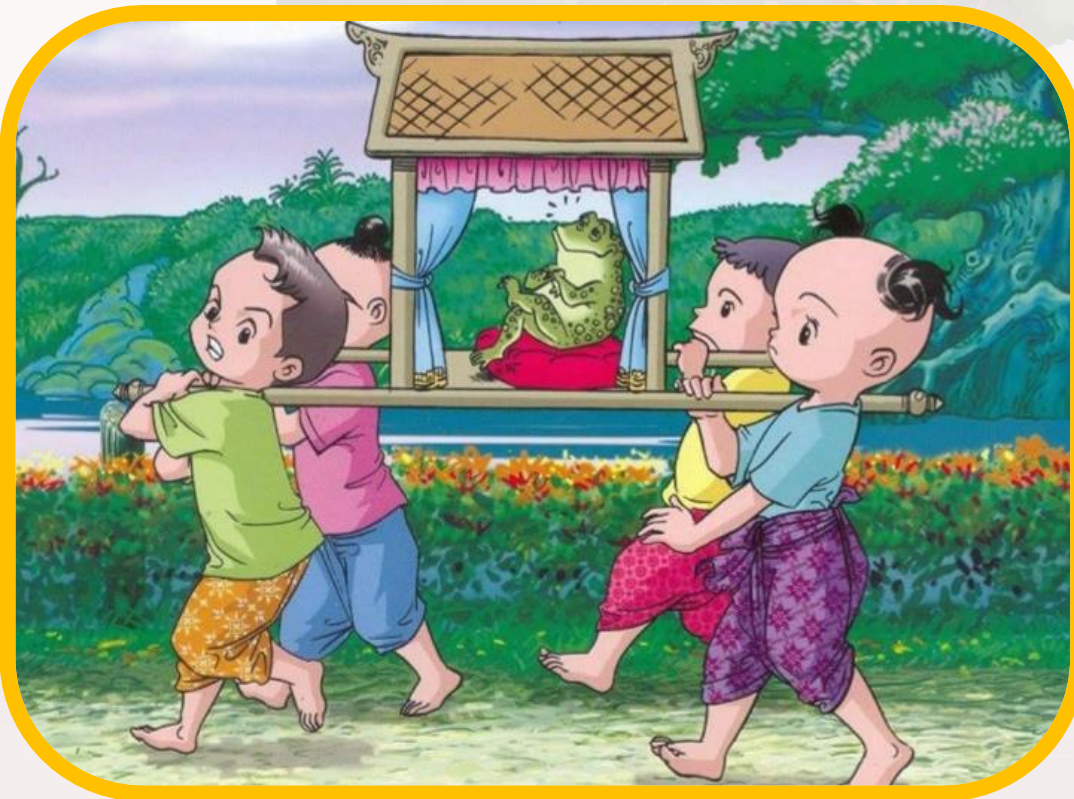
ตัวอย่างคำ พังเพย

สี่ขอให้ควายฟัง

การพูดสอนให้ผู้ที่มีความรู้น้อย
ได้ฟังแต่ผู้ฟังไม่ใส่ใจที่จะฟัง
หรือฟังแต่ก็ไม่สามารถทำความเข้าใจ
เข้าใจได้ ทำให้ผู้สอนนั้น
เสียเวลาเปล่า

ตัวอย่างคำ พังเพย

คางคกขึ้นวอ

คนที่มีฐานะต่ำต้อย
พอได้ดิบ ได้ดีก็มัก
แสดงกิริยาอวดดีลิ้มตัว

ตัวอย่างคำ พังเพย

มือไม่พาย เอาเท้าราน้ำ

เวลาทำงานไม่ช่วย แล้วยัง
ขัดขวางทำให้งานล่าช้าไม่
ก้าวหน้า